

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 57.

CHICAGO, ILL., SREDA, 9. APRILA — WEDNESDAY, APRIL, 9, 1924.

LETO (Vol.) X.

Obhajanje tridesetletnice K. S. K. J. v Waukeganu.

KRASEN GOVOR REV. FRANCIS AŽBETA NAPRAVIL VELIK UTIS. — NASTOP RAZNIH GOVORNIKOV.

Po odhodu političnih kandidatov se je otvoril šele pravi program slavnostnega dne. Udeleženci so se dobro okrepčali z raznovrstnimi jedili, ki so bila jako okusno pripravljena. Suha grla pa so odmočili s kaliforničanom in črnem dalmatincem. In kadar se človek dobro otešča in svoje grlo namaže z dobro pijačo, tedaj je razpoložen za vsak govor, za vsako debato, samo če je potreba.

G župnik Father Ažbe se je zopet dvignil in povedal navzočim, da sedaj se šele otvarja pravi program tega velepomembnega dne. Začel je govoriti o K. S. K. Jednoti, o kateri je izvajal: da danes obhajamo najpomembnejši dan katoliški Slovenci v Ameriki. Predno se je ustanovila K. S. K. Jednota se Slovenci niti poznali niso med seboj. Amerikanski Slovenec je bil prvi slovenski list v Ameriki, ki je začel zahajati med naše rojake. Ta je začel prinašati slovenske novice iz kraja v kraj in Slovenci so na ta način začeli spoznavati se med seboj. Pokojni msgr. Buh je izdal A. S. in tedaj niso imeli, vsaj tamkaj v Towerju ne modernih tiskarskih strojev. Ampak, ko so staveci nastavili črke, so potem celo stran namakali v črnilo in pritiskali na papir. Na ta način se je tiskal prvi Amerikanski Slovenec. Leta 1893. se je pojavila misel za ustanovitev K. S. K. Jednote. Rev. Father Šavs, je tedaj napisal članek v Amerikanskega Slovenca "Svoji k svojim," kjer je sprožil misel za Jednoto. Leta 1894. so jo ustanovili na dan 2. aprila. Tedaj je bila K. S. K. J. še majhna in šibka. A rastla je od dneva do dneva in od leta do leta. Kmalu je postala močna in danes, ko obhajamo 30-letnico je najbogatejša slovenska podpornica organizacija v Ameriki.

Father Ažbe je dalje povdarjal, koliko dobrega je Jednota storila tudi za naše slovenske župnije. Ona je bila s svojimi društvi začetnica skoro vseh župnij. Tako najdemo skoro povsod po naselbinah istega patrona lokalnega društva K. S. K. J. kakor ga ima župnija. To priča nerazdružljivo sorodnost med društvom in cerkvijo.

In kljub temu velikemu delu se drznejši naši nasprotniki imenovati nas nazadnjake. Jaz bi rad vedel, kakí nazadnjaki smo? Morda zato, ker smo gradili slovenske župnije, slovenske farne šole, kjer se naša mladina uči našega lepega slovenskega jezika. Naj nam pokažejo nasprotniki kolikoli svojih šol imajo? Naša mladina govori lepo materinščino in da jo govori, da se jo je naučila gre kredit našim katoliškim šolam, katere smo mi sezidali! Ali morejo kaj takega pokazati nasprotniki. Mi smo svojo mladino o-

hranili slovenskemu narodu, pustili smo ji lepi slovenski jezik in sv. vero. Nasprotniki pa ravno to uničujejo, torej nimajo slovenski verski nasprotniki nikakega privilegija, da bi se imenovali naprednim elementom. Krasnemu govoru g. župnika je navzoče občinstvo živahno ploskalo.

Takoj nato pa je nastopila mala hčerka družine Mr. in Mrs. Matija Ivanetič lepo oblečena v narodni noši in je deklamirala Jednoto za tridesetletnico primerno deklamacijo. Kako mило in v srce segajoče je deklamirala mala deklica. Marsikateremu starejšemu članu je patriotizem do K. S. K. J. privabil solzo v oko. Občinstvo je mali deklici za lepo deklamacijo navdušeno ploskalo.

Nato je g. župnik začel predstavljati govornike. Najprvo je povabil k besedi Mr. Frank Opekata predsednika nadzornega odbora Mr. Opeka je nastopil burno pozdravljen in je izvajal približno: Čestital je K. S. K. J. za njeno tridesetletnico. V svojem govoru se je spominjal zlasti Jednotinih pionirjev, ki so ustanovili pred 30 leti sedaj tako močno razvito bodisi finančno ali po številu članstva K. S. K. Jednoto. Povedal je, da ko je bil na konvenciji pred nekaj 20 leti, v Clevelandu, O., da se je tedaj prebralo na konvenciji finančno poročilo K. S. K. J. in slišati je bilo, da se je tedaj nahajalo v blagajni K. S. K. J. nekako okrog 11 tisoč dolarjev. Na zadnji konvenciji tudi v Clevelandu pa se je čulo poročilo, ki je segalo daleč nad en milijon. Med drugim je tudi navajal, koliko je naša mati K. S. K. J. storila že dobrega. Izplačala je že blizu 2 milijona in 100 tisoč dolarjev smrtnine, kar je mnogo pomagalo marsikateri vdovi in siroti. Ob koncu svojega navdušenega govora je želel K. S. K. Jednoti najlepši vseh in mnogo napredka. Njegovemu govoru je sledilo dolgotrajno ploskanje.

G. župnik je nato omenil občinstvu, da so posetili to slavnost tudi trije gostje iz Chicago, Mr. Martin Kremesec, Mr. John Jerich in Mr. M. Kremesec ml. Pozival je k besedi II. adzornika K. S. K. Jednote John Jericha iz Chicago, ki je nastopil živahno pozdravljen od občinstva. (Dalje prith.)

— Iz Laporte, Ind. poročajo, da so bile v teku dveh tednih tri smrtni obsodbe razglašene v Porters county. Zadnja obsodba je nad nekim Trevine Stankovič, kateri je umoril in oropal Peter Piaracha v Gary.

— Iz Cambridge, Mass. poročajo, da je najstarejši college halo v Ameriki požaroval požar. Halla je bila sezidana v letu 1720.

RAZNE VESTI.

— V bolnišnici na South Lincoln cesti 710 v Chicagi je neka Miss Lucile Bagwell šestindvajset let stara iz Kentucky-a, v samomorilnem namenu zavžila strup. Vzrok je zagoneten, le to se izjavlja, da je bila pri slabemu zdravju.

— Na 2607 W. 23 Place v Chicagi so našli tri osebe zadušene v sobi. Policija še ni na jasnem je li nesreča, ali samomur.

— Iz Rima se poroča, da sta bila na cesti od Tirana do Scutari — Albanija, umorjena dva ameriška trgovca. Albanska vlada se trudi priti morilec na sled.

— Iz Detroit, Mich. poročajo, da namerava neka družba za leto 1925. postaviti v promet brzi ekspresni parnik, kateri bi vozil iz Detroita v Chicagi in obratno. Voznja bi trajala osem in trideset ur, vstevši dve ure mučenja na Mackinac otoku.

— Iz Mexico City se poroča, da so oblasti izpustile nekega Eugene T. Bailey-a angleškega državljana pod \$3,500. varščine na prosto. Bailey je bil obdolžen radi poizkusa spraviti meksikanskim revolucionarjem orožje in municijo.

— Na Carmen ave. 1222 v Chicagi se je nevarno ranil policaj Herbert Meyer, ko je snažil svoj službeni samokres. Ravnal je tako neprevidno, da se mu je sprožil, krogla ga je zadela v levo nogo; spravili so ga v Ravenswood bolnišnico.

— Iz Granada — Špansko, se poroča, da se v temu kraju na Španskem zemlja v enomer ziblje, ter povzroča veliko škodo. Neka koča se je premaknila za 200 metrov, ostala pa je nepoškodovana.

— Na 324 East 116 cesti v Chicagi je imel Paul Stankus star 41 let družbo lomilcev prohibicijske postave. Ko pa je zmanjkalo tekočine se poda Stankus v klet, da prinese še pijače, na stopnicah se mu je pa spodrsnilo, zgubil je ravnotežje ter z zlomljenim tilnikom obležal mrtev.

— Iz Pariza se poroča, da so imeli na čast Wilsonu veliko prireditve, na kateri se je govorilo o Wilsonu in njegovih idejah. Prireditve je bila povodom sedem letnice napovedi vojne po Ameriki pod prezidentom Wilsonom. Prirejene so bile velike ovacije.

— Nasprotno zgornjemu poročilu se pa poroča iz Genove Italija, da povodom sedemletnice vstopa Amerike v vojno se neka cesta v Genovi, ki se je dosedaj imenovala, po prezidentu Wilsonu preimenovali, po fašistu Bonservizi-ju, ki je bil kakor se je že poročalo umorjen v Parizu.

Looks jim je neopaženo sledil in videl, da so vsi trije vstopili v neki kine, takoj obvesti policijo katera jih je spravila na varno.

— Bavarija je volila proti rdečkarjem in socialistom. Socialisti so zgubili 50 odstotkov svojih prejšnjih volilcev. Zmagujejo monarhisti.

SV. OČE ZAPUSTI VATIKAN.

da blagoslovi otvoritev igrališča za otroke, katerega tvorijo Kolumbovi Vitezi.

— Iz Rima poročajo, da je zapustil sv. Oče včeraj 9. aprila Vatikan in sicer eno miljo in pol od svojega bivališča.

Naprošen je od Kolumbovih Vitezev, da jim blagoslovi otročje igrališče, kojega so odprli Kolumbovi Vitezi.

Prisostovalo bo tudi dvanaest kardinalov.

To bo sedaj prvič od leta 1870., da zapusti sv. Oče Vatikan.

ŽALOSTNA SMRT. Oče zadušil sebe in dveletnega sinčka s plinom.

Zmučen od hoje pride neki Edward Schneider iz 1868 Orchard ceste v Chicagi domov, usede se na stol ter pripoveduje svoji ženi, da ni imel sreče najti stanovanja vsled tega ker ima otroka. Dvojica je začela skrbeti kaj bo, ker tukaj jima je stanovanje odpovedano. Žena se skorajžene otroka možu v naročje rekoč: varuj otroka, jaz pa poskusim srečo. Kmalu ko žena odide so v hiši za duhali plin, gospodar gre pred sobo, hoče odpreti bilo pa je zaklenjeno, vsled tega naznani policiji. Došli stražnik s silo odpre, nudil se mu je žalostni prizor, oče že mrtev, še vedno držeč tudi mrtvega otroka radi katerega ni mogel dobiti stanovanja.

Morate si misliti žalost matere, ko je videla kakšen dom je preskrbel "sebi" in otroku.

PROFESIONALNI VLOMILCI predrl dve stene, da so prišli do draguljev.

Empire Jewelry store na 649 North Clark cesti v Chicagi je bilo prizorišče drznege vlom.

Predrli so skozi klet dve stene, znali so se ogniti varstvene napeljave proti vlomcem, razstrelili vrata blagajne ter si prilastili za \$50,000 vrednosti v draguljih. Po izpovedi Herman Cohn-a administratorja trgovine posnemamo, da so roparji prezrli neki predalček, v kateremu je bilo \$200. — v gotovini, v dijamantih pa v vrednosti \$100,000.

— Na Green & Van Buren cesti v Chicagi so trije zlikovci po osemnajst let v starosti napadli nekega Gustav Loo-kos iz 1350 W. Madison ceste, mu pobrali tri in dvajset dolarjev gotovine in uro v vrednosti \$150,00.

— Iz Milana poročajo, da je Mussolini zmagal pri volitvah z veliko večino. Kolikor se do sedaj da ugotoviti, druge tri stranke niso niti dvajset odstotkov glasov dobile.

— Iz Rima se poroča, da so volitve v Italiji mirno potekle. vendar po poročilu iz Rima od 6. aprila posnemamo, da so v mestu Tivoli ubili enega volilca. kakor tudi osem nadaljnjih ranili v drugih mestih.

Iz Jugoslavije.

DEMOKRATJE IZGUBLJA O SVOJO MOČ. — RADIKALI POSTAJAJO MOČNI. — RADIČ V DALMACIJI NIMA PRISTAŠEV.

(Od našega splitskega poročevalca.)

Politične razmere v Dalmaciji.

V. S. Predpust je minil, vesel in bučen in pisan, kakor je to že romanska navada. Plesov je bilo dovolj, razkošja na plesih pa mnogo manj kakor prejšnja leta, ker je gospodarska kriza preveč izpraznila že itak ne prepolne žepe.

Zadnji dan predpusta so valili tradicionalno "brno" po mestu, kar je za splitske "cokune" vedno velik dogodek. Letos pa so zagrešili veliko neokutnost v sprevedu. Pustno šemo so posadili na osla, ki ga je obdajalo običajno predpustno spremstvo, pred skupino pa je korakal v duhovniško cerkveno obleko preoblečen neotesanec s kadilnico v roki. Vse to se je seveda godilo pred očmi policije. Spoštovanje verskih obredov je pač stvar okusa in dostojnosti, zasmehovanje katolikov zlasti v Splitu, kjer je skoro vse prebivalstvo katoliško, pa mestu gotovo ne dela posebne časti.

Po prevratu leta 1918. je bil Split bolj srbski kakor jugoslovanski. Vzrok temu je bilo delovanje tedanjih načelnikov splitskega "Narodnega veča," ki se niso hoteli ukloniti vladji zagrebskega "Narodnega veča," ker so upali, da jih bo Belgrad mnogo bolj nagradil za njihovo zvestobo in udanost kakor pa Zagreb. Slo jim je v prvi vrsti za to, da ostanejo na krmilu tudi po ujedinenju.

V svojih upih pa so se bridko varali. Srbijanci so jih res nekaj časa pustili na vladni brez ozira na to, če to škoduje upravi ali koristi. Srbijanci seveda sprva niso imeli dovolj uradništva na razpolago za Dalmacijo — Zagreb bi ga bil imel — toda kasneje, ko so se Srbijanci čutili dovolj močne, so svoje zveste služabnike nagradili po zaslugi. Danes je v Dalmaciji že veliko število nekvalificiranih srbijskih uradnikov, če prav ne toliko kakor v Bosni. Umljivo je, da so vsi ti "privandraci" sami radikali, deloma radikali že od nekdaj, še več pa jih je novopečenih. Tudi Dalmatincev je že mnogo med njimi, zlasti pripadniki takozvanih "sedmih bander." To menjavanje političnih struj bi se dalo mogoče tolmačiti z laškim vplivom, mogoče pa je tudi posledica vročega južnega temperamenta. Okolnost, da so skoro vsi uradni predstojniki radikali, pa Dalmatincev še ne bi tako jezila kot jih jezi dejstvo, da Srbijanci čimdaljebolj odpuščajo iz službe kvalificirane dalmatinske uradnike, na njihova mesta pa prihajajo nekvalificirani Srbijanci. Tako n. pr. so odpustili skrajno sposobnega poštenega ravnatelja g. Čopa, ki je imel polno fakultetno izobrazbo in vse strokovne izpite, na njegovo mesto pa so po-

slali nekega Nikoliča, ki se mu smejejo po vseh dalmatinskih poštinih uradih. G. Čop je imel pač srečo, da je rojen Hrvat in da je šel kot vesten uradnik vseeno v službo v Split čeprav tu ni mogel dobiti niti stanovanja, ampak je moral pustiti svojo rodbino v Zagrebu. Zahvala za njegovo zvesto službovanje — redukcija. Če bo res prišla na krmilo nova vlada, bo morala pač v prvi vrsti popraviti take upravne škandale. Nova vlada bo morala skrbeti, da vrne uradništvu njegov stari ugled, potem pa bo morala skrbeti, da bodo uradniki tudi pošteno plačani. Lačno uradništvo ni za službo.

Spličani so na svoje mesto sploh silno ponosni. "Ča je Londra kontra Splitu gradu" — je navadna rečenica v mestu. Zato pa Splitane silno boli, da Belgrad tako silno zanemara Dalmacijo in zlasti Split. To je eden izmed glavnih vzrokov, da postaja Split zopet hrvaški. Pravzaprav je že hrvaški.

"Hrvatsko Kolo" je središče hrvatske politične organizacije. To društvo je v Splitu najmočnejše. Ne da se reči, da bi pripadalo kakšni politični stranki. Vodja društva je dr. Trumbić, ki pa nima pravega naslednika ne v Splitu in ne v Dalmaciji. Dalmatinski Hrvati, izvenzemski Hrvat, pučko stranko, nimajo nikakih izrazitih političnih osebnosti.

Radič med inteligenco nima pristašev. Med inteligenco pa zopet ni ljudi, ki bi delali za kmete. Tista struja med hrvaško inteligenco, ki trdi danes, da je za Radiča, Radiča in njegovega delovanja sploh ne pozna. Še pred nekaj meseci so Radiča silno napadali (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah se bile včeraj sledeče:

Skupno s poštino:	
500 — Din.	\$ 6.90
1,000 — Din.	\$ 13.45
2,500 — Din.	\$ 33.50
5,000 — Din.	\$ 66.50
10,000 — Din.	\$ 132.00
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja častokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutne nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo čenar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TU DI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK

70—9th AVE., NEW YORK CITY.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

DR. AVGUSTIN JURETIČ:

Krščanstvo in socializem.

V novejši, tako v krščanski kakor tudi v socialistični socialni literaturi — posebno v nemški — se zelo veliko razpravlja o odnosih med krščanstvom in socializmom. Kakor pa se je svojčas i na eni i na drugi strani mislilo, da je izključen vsak sporazum med enim in drugim, tako jih je danes že veliko in to na obeh straneh, ki mislijo, da se da oziroma, da se celo mora najti baza (podlaga) za sporazum, ker tiči v tem usoda človeštva. Prof. Plenge, kateri je napisal mnogo razprav o izpremenitvi filozofske podlage socializma, pravi v svojem delu "Zur Vertiefung des Socialismus:" "Sporazum med krščanstvom in socializmom, po možnosti sinteza enega in drugega je neodklonljiva naloga sedanjega časa." S katoliške strani pa mu odgovarja Maks Scheler v "Hochlandu" 1919. sledeče: "Popolnoma izključen je vsak dvom, da bi z iz graditvijo sistema krščanskega socializma hoteli samo prikriti krščanski princip pod neke mameče in pri masah priljubljene krilatice. Vsekakor je zmiselno, da si tudi mi katoličani zastavimo vprašanja, ali naj tudi mi razmišljamo o "krščanskem socializmu" — danes, ko je na svetu postalo nekaj samo po sebi razumljivega, da bo socializem obče merilo ter da se samo še razpravlja o vrsti socializma. Ali se mar moremo mi katoliki kar enostavno odreči vsakemu sodelovanju pri procesu reorientacije socialističnega miselnega sveta, ker sta ba je krščanstvo in socializem dvoje nasprotij, ki se od vekomaj izključujeta."

V ostalem pa ima ideja krščanskega socializma močne protivnike med krščanskimi sociologi, pravtako kakor jih je tudi med socialisti zelo veliko, kateri menijo, da sta si socializem in krščanstvo eden proti drugemu kakor ogenj in voda — kakor je to rekel že Bebel. — Vpraša se torej sedaj, zakaj prav za prav gre, ko se govori o sporazumu med socializmom in krščanstvom?

Ko se danes piše in govori o socializmu, tedaj se pod tem navadno razumeva marksizem. In v resnici, med krščanstvom in marksizmom ni mostu. Toda marksizem je samo ena vrsta socializma in sam moderni socializem teži za osvoboditvijo od marksizma.

Marx in vsi socialistični teoretiki še dolgo po Marxu, so tolmačili vso zgodovino, vse kar eksistira in kar je z evolucijonistično-materialističnega stališča. Materija in evolucija — to sta dve večni stvari, vse drugo je nestalno, odvisno od evolucije materije. Verski in pravni pojmi, socialne in etične prilike v poedinih razdobjih so produkt ekonomskih prilik teh razdobji.

Proti takšnemu materialističnemu pojmovanju zgodovine nastopajo danes mnogi socialisti. Ti mu odrekajo znanstveni karakter; v njem vidijo ponižanje človeka in vzrok neplodnosti socializma,

Vzporedno s to kritiko današnje filozofske podlage socializma gre tudi kritika marksizma z ozirom na njegovo pojmovanje etike. Po Marxu je etika samo refleksi ekonomskih prilik, iz tega vzroka on ne pozna nikakih npravnih, za vse obveznih zakonov; on ne pozna: ti moraš, ti ne smeš ostalih načel, katera bo vezala človeško vest. Če pa je to tako — vprašujejo današnji socialistični teoretiki Cohen, Max Adler, Renner in drugi — kako se more med socialisti sploh govoriti o moralni zavesti in dolžnosti?

(Dalje sledi.)

Bulger, Pa.

Kolikor je meni znano iz te naselbine še ni bilo dopisa v listu Edinosti. Res, da ni veliko naših rojakov tukaj, vendar jih tudi več čita list Edinosti. So tri družine in par samostojnih. Več pa je Hrvatov in drugih Slovanov. Na društvenem polju ni napredka zaznamovati, ker tukaj ni sedežev od društev, tukaj spadamo vsi v bližnjo naselbino Midway tam je dosti naših ljudi in imajo večinoma vsi svoje lične domačije, nekateri še celo vinograde, kjer trta še dosti povoljno obrodi. V tej okolici so sami premogorovi, ki pa sedaj zelo slabo obratujejo. Premog je visok od 3 do 5 čevljev na vrhu pa kamenja tudi ne manjka. Saj tistega smo že tako navajeni po teh luknjah, da bi še delati ne znali, ako bi ga prav nič ne bilo. Zasluži se pa tako, kakor povsod, ako je delo v polnem zamahu, eni več drugi manj zaslužijo. Organizirani smo vsi v U. S. M. W. of America.

Drevo je dobro, ali sad je piškav, stavke menda ne bo za tri leta, ali samo za regat nabirati bomo imeli dosti časa v teh treh letih.

Veseli in zabave radi posečamo, ako je kaj cvenka v žepu, če ga ni, je pa nam rado dolgčas, v takih slučajih si pa pomagamo, kakor si kateri ve in zna.

Bela žena smrt nam ne prizanaša. Izgubili smo iz naše srede za vedno soprogo spoštovanega rojaka Valentina Kos. Mrs. Margaret Kos je bolehal na ledvica 4 tedne in je revica prestala grozne muke. Bila je v domači oskrbi pod nadzorstvom domačega zdravnika, kateri je tudi napravil operacijo na glavi, ki je bila neobhodno potrebna, ali ni imela pa zaželjenega vspeha. Zdravnik jo je poslal v bolnišnico v Pittsburgh, Pa. kjer je pa že podlegla neznanemu trpljenju četrta dan to je bilo 28. marca ob 11:40 zjutraj. Zatisnila je svoje trudne oči v starosti 51 let. Doma je bila iz Višnje gore na Dolenjskem, kjer zapuša enega brata in eno sestro. Pokopana je bila dvakrat s tolažili sv. vere v času mučne bolezni. Tukaj zapuša žalujočega soproga in eno hčerko, ki jo je pokojna neizmerno ljubila. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti 31. marca ob obilni udeležbi članov in članic društva, h kateremu je spadala. Pogreba se je udeležilo tudi mnogo drugih njenih znancev in prijateljev. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik in pokopali so jo v Noblestown, Pa., kjer že veliko naših rojakov pričakuje vstajenje.

Pokojna je bila vesele narave in jako verna žena in zavedna Slovenka, kar znači, da je svojo hčerko naučila pisati in brati materinega jezika. To pa tako popolno, da bi človek ne vrjel, da je v Ameriki rojena. Čast taki materi. Takih mater je treba potem se ne bi bilo treba bati, da bo naša mladina utočila v angleškem morju v bodoči generaciji. Da je bila pokojna spoštovana in priljubljena od domačih in tujih ljudi, so pokazale simpatije pri obiskih, ko se je pokojna nahajala na mrtvaškem odru in številni venci, ki so ji bili položeni na krsto v zadnji pozdrav od številnih prijateljev in prijateljic in sprevod, katerega se je veliko ljudi udeležilo. Še celo tam iz daljnega Forestcitta so prišli Mr. Anton Kos in Mrs. Josephina Dušak in položili na njeno krsto venec v znak spoštovanja in zadnjega pozdrava. Da prestala si ta krivični svet blagomati. Izpila si kupo grenkega

trpljenja bolečin zato pa veseli se v raj. Za teboj žaluje Tvoj ljubeči te soprog in hčerka in tudi mi vsi, ki smo te poznali. Duh Vaš ostane med nami. Vi pa spite v Bogu mirno in hladni zemlji do srečnega svidenja nad zvezdami.

Poročevalec.

Buhl, Minn.

Po končni agitaciji za naročnino v Chisholmu sem 19. sušca se zglasil v Buhlški naselbini, kjer biva tudi več naših rojakov. Ustavil sem se pri dobri družini Mr. Kaifeža. Tam so mi dali dobrega mladeniča na razpolago, ki mi je pokazal vse okrog življenja slovenske družine in mi pomagal na ta način do več novih naročnikov v naselbini, zakar se mu prav iz srca lepo zahvalim. V tukajšni naselbini žive jako dobri rojaki, ki so mi šli povsod na roko in mi pomagali širiti katoliški tisek. Zahvalim se tudi prav lepo Mr. Terlepovi družini za postrežbo in pomoč pri agitaciji. Obenem najlepša hvala Mrs. Sterbenc naši vrli zastopnici za pomoč in razna okrepčila.

Z delom gre v tej naselbini prav tako, kakor drugod. Pihov bo dosti, ker slišim pravi, da kokoši prav dobro nesejo po tem kraju!

Pozdravljam vse buhlske rojake in rojakinje in želim vsem veselo Alelujo!

Leo Mladich pot zastopnik.

Denver, Colo.

Cenjeno uredništvo: — Večkrat sem se oglašil v nam priljubljenem listu Edinosti preteklo zimo in sem vedno poročal, da imamo lepo toplo vreme, kar je v resnici bilo. Od 1. marca pa do 1. aprila smo pa imeli jako mrzlo zimo. Ako je bil že en dan lep, potem je bilo zopet 10 dni jako mrzlih. V sled tako spreminjajočega vremena, je tukaj dosti ljudi bolnih.

Dne 20. marca je bil pri nas Rev. Father Schiffer iz Rock Springs, Wyo. Bili so pri nas osem dni. Naš g. župnik Rev. Judnič so pa šli v Leadville pomagat na 40-urno pobožnost. Odtam so šli v Rock Springs, Wyo. in so tam bili le tri dni in zaradi bolezni so se morali vrniti nazaj v Denver. Ko so dospeli domov so morali takoj v bolnišnico sv. Antona, kjer se nahajajo še sedaj in zdravje se jim že vrača. Še predno so šli g. župnik iz Denverja so bili hudo prehlajeni in ko so šli na visoki Leadville, kjer je oster zrak jih je zdelalo. Vsi farani želimo in prosimo Boga, da bi kmalu popolnoma okrevali in se vrnili zdravi med nas.

V začetku postnega časa smo imeli večerne službe božje trikrat na teden v sredo, petek in nedeljo. Zdaj imamo sv. maše pa samo ob nedeljah, ker komaj za nedeljo dobimo angleškega gospoda za maševati. Tudi po tukajšnjih krajih duhovnikov primanjkuje.

Mrs. Angela Modic je tudi v bolnišnici sv. Antona. Morala se je podvreči težki operaciji, vendar kakor se sliši, se ji zdravje vrača in se bo v kratkem vrnila domov v krog svoje ljubljene družine.

V Mercy bolnišnici leži bolan Marko Brozič, ki bo tudi v najkrajšem času okreval. Bolnih je še več drugih ljudi, ki se zdravijo doma.

Te dni je tukaj preminul rojak Župec. Da so ga mogli primerno pokopati so morali nekateri kolektati okrog rojakov, da so ga zamogli spraviti k večnemu počitku. Vz-

rok temu je bil, ker rojak ni bil pri nobenemu društvu. Ko bi bil član kakega društva, bi ga bilo društvo lepo sprejelo h večnemu počitku in poskrbela za njegov pogreb in njegovi ostali bi dobili denarno podporo. Torej rojaki, kateri še niste pri kakemu podpornemu društvu enemu ali drugemu, priporočam, da bi pristopili k K. S. K. Jednoti, ki je na najboljši podlagi in se lahko pri nji zavarujete za poljubno svoto za več ali manj in ob času boleznih ali smrti boš preskrbljen in ne bo treba zate po hišah kolektat.

V kratkem času so bili tukaj že trije taki slučaji, da so umrli rojaki, ne da bi bili pri kakem društvu in tudi niso nič denarja imeli, da bi jih bilo moč brez kolektanja okrog rojakov pokopati. Zato še enkrat apeliram na vse tiste ki še niso pri nobenem društvu, da gotovo pristopijo h kakemu podpornemu društvu in se tako preskrbe za slučaj nesreče ali smrti. Končam in pri tem pozdravljam rojake širom Amerike, kakor tudi v stari domovini. Listu Edinosti pa želim obilo naročnikov in predplačnikov.

George Pavlaković.

POLITIČEN PREGLED.

Jugoslovanski odnošaji z Bolgarijo.

Bolgarski socialisti so odpisali na centralo druge socialistične internacionale spomenico, v kateri naglašajo, da se nahaja Bolgarija neposredno pred vojno akcijo od strani Jugoslavije, čeprav mora Jugoslavija vedeti, da Bolgarija nima armade. Gre za akcijo, ki je na las podobna zasedbi Poruhrja. Bolgarski socialisti so mnenja, da bi oborožena akcija proti Bolgariji imela težke posledice za mir na Balkanu. Zato morajo bolgarski socialisti proti vsaki taki oboroženi akciji odločno protestirati, zlasti v trenutku, ko se pripravlja angleška delavska vlada na to, da vzpostavi med narodi pravi mir.

Duh angleškega parlamenta.

Dr. Georg Tugendhat piše v nekem eseju iz Londona v "N. Fr. P." od 16. marca med drugim: "Največ se citira v house of commons (nižja zbornica) sin nazaretskega tesarja . . . Toda četudi govorijo (labouristi) o Kristusovi dobroti, njihovo srce in nade so pri besedah zadnje sodbe. Oni ne vidijo sicer rdeče, ampak gledajo vse preveč v luči apokalipse . . ." To je značilno za delavsko stranko, pa za angleško javno življenje, ki je vse celo prežeto od duha religioznosti, sploh. Kar se tiče labouristov, jemljejo kakor svojčas antianglikanski sektanti, svoje dokaze prot mamonizmu in argumente za boljše družabni red iz pisma. Šaj je velik del poslancev delavske stranke laičnih pridigarjev svobodno-protestantskih cerkva."

Amerika in Italija.

Morgan namerava vložiti velik kapital v italijanska vodna električna podjetja v zgornji Italiji. To kaže na to, da bodo morali Italijani v zunanje-političnem oziru slejko prej plavati v anglo-ameriških vodah in nekoliko krotiti svoj imperializem.

Prvi ženski poslanik.

Sovjetska vlada je imenovala za svojega poslanika v Teleramu gospo Kolontaj. To je nedvomno prvi slučaj v zgodovini diplomacije, da je bila ženska imenovana za uradni zastopnik kake vlade v inozemstvu. Gospa Kolontaj je sicer že doslej zastopala sovjetsko Rusijo na Norveškem, vendar pa še ni imela značaja uradnega poslanika.

NAJVEČJA MESTA NA ZEMLJI.

Nedavno je izšel na Dunaju v novi izdaji (za l. 1924.) prof. Hickmannov "Geografsko - statistični univerzalni atlas" (predelal ga je Alojzij Fischer). V njem so pregledno podani tudi podatki o sedanjih milijonskih mestih:

1. New York. Veliki New York (Greater N. Y. ima po štetju iz l. 1920. 8,431,000 prebivalcev na površini 3,200 km. Mesto samo (površina 743 km) je imelo 5,620,000 (jan. 1920.) 20. nov. 1921 pa že 5,752,000 prebivalcev, dočim jih je bilo l. 1910. samo 4,766,881. Po pripadnosti je bilo l. 1920. 4,225,000 inozemcev, v Ameriki rojenih pa samo 1,165,000.

2. London. London s predmestji (Greater London) je imel 19. jun. 1921. 7,476,108 prebivalcev (l. 1911. pa 7,251,338) na površini 1,600 km. Mesto London, čegar okolišče (303 km) zavzema grofija London, je imelo takrat 4,483,249 prebivalcev (v aprilu 1911. 4,532,000, l. 1901 4,536,267, l. 1821. 1,379,000, 950,000 v l. 1800 in 700,000 l. 1700.)

3. Pariz. Veliki Pariz zavzema ves dep. Seine. Pri zadnjem ljudskem štetju (6. marca 1921.) je imel 4,412,000 prebivalcev na površini 480 km. Mesto samo (78 km) je imelo 2,906,000 prebivalcev, za 18,000 oseb več kot l. 1911.

4. Berlin. Veliki Berlin kot nova "Mestna občina Berlin" je imel na površini 874 km pri zadnjem štetju (8. oktobra 1921.) 3,803,770 prebivalcev, koncem l. 1923. najbrže že 4,018,000. L. 1910. je bilo na tem okolišču samo 3,730,446 ljudi. Mesto samo je imelo (l. 1921.) 1,963,000 prebivalcev, 8. oktobra 1919. pa 1,902,509.

5. Chicago. (Združ. Drž.) Na površini 408 km je bilo l. 1920. 2,701,705 prebivalcev (l. 1915. 2,447,845, l. 1910. pa 2,185,283). S predmestji je imelo l. 1922. 3,100,000 prebivalcev.

6. Tokio. Glavno mesto Japonskega cesarstva je imelo l. oktobra 1920. 2,173,162 prebivalcev, 1. oktobra 1922. pa 2,304,000. Potres (1. septembra 1923.) je uničil v mestu okrog 316,000 hiš (vseh je bilo 440,548) in prebivalstvo se je v enem mesecu znižalo na 1,250,000. Pri štetju 31. decembra 1909. je imelo to mesto 2,186,070 prebivalcev.

7. Philadelphia (Združ. Države). To ljudsko središče je imelo l. 1920. 1,952,250 prebivalcev, mesto samo pa (329 km) 1,823,779, l. 1910. pa le 1,549,008 prebivalcev.

8. Dunaj je nazadoval. Ljudsko štetje (31. januarja 1920.) je našlo 1,841,326 oseb v primeri z 2,051,498 v l. 1910. Koncem l. 1923. so cenili prebivalstvo Dunaja (278 km.) na 1,865,000 oseb.

9. Buenos Aires, glavno mesto Argentine v Juži Ameriki, je imelo l. 1922. že nad 2 milijona prebivalcev. Nenavadni napredek tega mesta se kaže v tem, da je imelo l. 1895. 663,854 prebivalcev.

Italijanski duhovnik stoletnik.

V Revigliascu pri Turinu je 22. m. m. praznoval stoletnico svojega rojstva don Oreste Perogalli. Mož je še popolnoma svež na duhu in telesu, ima izvrsten spomin in se živo zanima za vse javne dnevne dogodke. Don Perogalli je mnogo let deloval v šoli kot učitelj, a še pred dvema leti je začel pisati delo o razmerju med Platonovo filozofijo in krščanskim naukom. Sv. Oče je stoletnemu starčku-duhovniku poslal svojo fotografijo z lastnoročnim posvetilom.

ŠIRITE LIST EDINOST

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

ZVONARJEVA HČI.

POVEST.

Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.

Utrujeno in žalostno je prekinila žena njegovo mrzlo modrovanje: "Ne zastopim te, oče! Ali nimaš prav nič razsodnosti? Ali ti naša sveta vera ni nič mar? Kaj pa pomagajo kupi denarja, če ni v družini božjega blagoslova? In v mešanih zakonih je doma razprtija, — pa najini vnuki luterani? Ne, ne! Ne morem in ne pustim! Rajši naj se uniči vsa obrt in Rozika naj rajši umrje . . ."

Uboga žena je v stiski zaplakala. Njeno že leta bolno srce ji je burno utripalo v prsih tako, da je morala sesti in je komaj lovila sapo. Naglo si je odvezala ruto za vratom. Mož ji je hitel na pomoč in jo proseč tolažil:

"Umiri se, mati, saj se bo morebiti drugače obrnilo. Henrik bo ostal vseeno v obrti, če tudi ne vzame Rozike."

"Kako moreš tako govoriti, oče?" ga žena naglo prene. "To bi bila vedna nevarnost za oba mlada človeka. Ta stvar se mora končati. Rozika naj gre z doma, če bo pomočnik ostal. Poslala jo bom k svoji sestri Reziki, kjer ni protestantov. Tam bo sčasoma pozabila na Henrika."

Utrujena se je naslonila na pisano blazino. Mesec je obseval njeno smrtnoutrjeno, preplašeno obličje.

Zvonar se je ozrl na svojo ženo in strah za njeno življenje mu je stiskal srce.

"Vse naj se naredi tako, kakor želiš, Marija. Samo pri tem ostanem, da stopi Henrik v naše podjetje. Zadevo z Rozika uredi ti sama, ne bom ti metal kamenja na pot," je dejal in pristavil mehko: "Samo pretrda ne bodi z otrokom, saj ji je že tako hudo dovolj."

Mesec je izginil za mestnim obzidjem. Črnotemna noč je legla na zvonarjevo hišo. Težko ženino dihanje je postajalo vedno tišje. — Prvi jutranji solnčni žarek je posvetil na sklenjeni roki, pohitel proti obrazu in se čudil blagodejnemu miru, ki je ublažil to, včeraj tako mukopolno obličje. Ena sama noč je izbrisala vso zemeljsko muko iz potrtega materinskega obličja.

Krik in glasen jok se je razlegal po hiši in dvorišču, ko je beli dan naznanil očetu, sinu in hčeri gospodinjo in materino smrt . . .

3. "Čudaški učenik."

Zadaj za gorami v luteranski vasici je stanoval v najstarejši hiši postaren, samotarski možiček "čudaški učenik," kakor so mu rekli hudobni ljudje. Dolga leta je sukal zdaj tu, zdaj tam leskovko med razposajenimi vaškimi paglavci in porednimi učenkami, pa povsod, kjer je učiteljeval, se ga je držal gori omenjeni priimek. Njemu enakega bi težko dobil. Mesto pohašča, postelje in mize je prevažal s seboj orodje za delavnico: ostružnico, šestila, solnčno uro, trinožnik, bakren kotliček, rudninske kepe, papirnate zvitke, knjige in zvezke — cele zabojne polno. Najbolj čudno pa je bilo to, da so bile v zvezkih številke pri številkah in zopet številke gori in doli v trikotnikih, naravnost vprek in navpik, sto, tisoč števil skupaj z različnimi črkami a, b, — y. S temi zvezki in številkami je letal možiček poleti po polju, sedel na kamen ob ozarah — nebo in zemlja sta izginila . . . dokler ni prihitel bosonog deček in nemudoma zavpil: "Gospod učenik, štiri bo ura, ali ne bo danes nič šole?"

Možek se je predramil, skočil pokonci:

"Bog mi pomagaj! Urbanček, ob dveh bi bil moral priti, ob dveh!"

Nato pa je pristavil: "Domov pojdite, domov. Napišite do jutri polno tablico 'i'; veliki naj se pa na pamet

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v vašo korist, da pišete naši tvrdki za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za vas pomenilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša tvrdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tvrdka vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

:-: Pošiljanje denarja. :-:

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljave se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potem brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se vam priporoča.

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th AVE.,

NEW YORK, N. Y.

nauche ono pesmico do konca." In možiček se je zopet zamislil v svoje številke.

Deček je pa vriskaje odhitel proti vasici. Taki in podobni slučaji so povzročali, da so ga prestavljali njegovi višji iz enega kraja v drugega. Učenik Prašnikar s tem ni bil nič kaznovan, če so ga preložili v manjšo vasico. Če bi ne rabil denarja, bi že zdavno dal slovo leskovki in učnju. — Toda kdor hoče živeti, mora tudi jesti, in kdor toliko računi, kakor on, tudi . . . Večkrat se je prigodilo, ko so učenci po dolgem iskanju našli učenika vsega zamišljenega v svoje račune, da je zavpil nad njimi: "Mir mi dajte, preklicani paglavci — proč od mene, proč!" Rogovilil je z rokama, kakor bi hotel koga izmed njih prijeti za razmršene lase, ko so bile oči in možgani pri številkah.

In sedaj je bival ta čudak v mali luteranski vasici ter prišel s svojimi načrti in številkami do vidnega uspeha. Delal je in stružil lesene oblike ali gnetil ilovico, topil in vlival kovine.

Pet let je bival že tu gori. V tem času se je seznanil z zvonarjem Rudnikom v bližnjem Pt . . . Zakaj to, kar je stari učenik neprestano računil, to so bile kovinske zmesi, in to, kar je stružil, je bila oblika zvonov.

Deželni šolski svet je bil premestil Prašnikarja ravno na pravo mesto, ne da bi sam vedel za to. Delo celega njegovega življenja je šlo proti svojemu cilju pri zvonarju Rudniku v Pt . . .

V sobi starega samca je ležalo vse navskrižema. Kdor je stopil vanjo, je opazil najprej dolgo mizo, poleg nje stružnik, ki sta bila pri oknih na svetlem; nad njima na steni police, polne najrazličnejših oblik iz lesa in ilovice, zaprašene in okajane kalupe, velike in majhne, vmes pa kepe rude — svetle in motne. Vseposvob po stenah so bili narisani krogi, razne vijugaste črte in pa številke, številke — vse polno števil. Stena v zadnjem kotu nad posteljo je bila popisana in prečrtana prav do stropa vse navprek. Ob preprosti siromašni postelji je životalila starikava miza, polna zvezkov in raznih popisanih in nepopisanih papirjev; ob peči pri vratih pa majhna mizica s krožnikom, steklenico za vodo in jedilnim orodjem.

Ta-le mizica je neprestano klicala: "Telesne potrebe so postranska stvar, tukaj je glava gospodar."

Na levi od vrat na tleh je bila pribita četverooglasta pločevina, na njej je stal železen trinogast obroč s kotličkom, različne steklene cevke in druga ropotija. "Tam copra," je dejala stara ženica postrežnica, ki ga je oskrbovala. Izlepa ni smel kdo vstopiti v njegovo sobo razen postrežnice Lenke in pastora ter zvonarja Rudnika. Zato pa so radovedneži toliko bolj izpraševali staro Lenko. Človeška radovednost pač nikoli ne izgine, posebno glede onih, ki hodi jo svoja pota.

Učenik se je le smejal različnim govoricam, ki so med ljudmi krožile o njem. Delal je po svoje ves srečen in zadovoljen, kar je hotel in kar ga je veselilo in kolikor ga je priganjal njegov talent.

Stopil je poleg postelje k mizi, polni raznih spisov in se sklonil nad popisanimi listi. Stara črnozelenkasta suknja je stala košenemu možičku, ko se je priklonil, daleč od telesa in dolgi beli lasje so se mu vsuli čez ušesa. Navidez smešna postava; kdor je pa pogledal njegov obraz, je lahko uzrl na njem in na visokem čelu nadarjenost njegovega duha.

KAKŠNA PRAVILA IMA
VAŠE DRUŠTVO?

Takšne kaj ne, kakršne ste na letni seji sprejeli!

KAM JIH BOSTE DALI PA TISKATI?

Ste že tudi to odločili?

AKO ŠE NISTE,

tedaj pišite nam po ceno.

NAŠA TISKARNA

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvaških društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvom se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kakor tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zabaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

IZ JUGOSLAVIJE.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

in so se držali bolj dr. Drinkoviča in Hrvatske zajednice. Ko pa je Radić dobil nekaj mandatov, so se naenkrat odločili za Radića, čeprav ga niti kopirati ne morejo.

Največja pa je skupina onih ljudi, ki izkoriščajo današnji politični položaj.

Najmanjša skupina je skupina frankovcev.

Večina ljudstva, organizirana v Hrvatski pučki organizaciji, pa je odločno hrvatska pripravljena je tudi vse žrtvovati za hrvatsko stvar.

Iz navduševanja za hrvatsko stvar se je tudi rodila misel na ustanovitev hrvatskega lista "Hrvatska Riječ," za čegar ustanovitev so že nabrali nad 300 tisoč dinarjev. Zanimivo pa je, da v celi Dalmaciji ni bilo mogoče dobiti pravnega urednika, ampak je moral priti na pomoč g. Kerubin Segvič.

Demokratje izgubljajo svojo moč, ker prestopa inteligenca večinoma k radikalom. Priznati pa moramo, da je njihov voditelj dr. Grisogono jako delaven in pošten. Izgleda pa, da je on "poslednji iz roda svoga."

Radikali so prosili v svoje vrste po svoji balkanski navadi predvsem uradništvo. Pod njihovo vladno se na velikega župana sploh ni treba več obračati, ker je že predsednik krajevne organizacije veliki župan. To je žalostno!

Vodja dalmatinskih radikalov je dr. Costelazzo, ali kakor se je sam prekrstil: Jablanović. On pravi, da je Srb, čeprav je bil njegov oče italijanski priseljenec. Mož je jako spreten in delaven. Hrvati živih ne more videti. Stranka pa mu je nad vse. Tako moramo tudi razumeti, zakaj tako preganja hrvatsko uradništvo sploh vse kar ni radikalno. Tako more delati le človek tuje krvi. Ta mož pa ni le državni uradnik, ampak je tudi upravnik Hipotekarne banke v Splitu, ki je glavna ovira radikalije v Dalmaciji. Tu di te nepravilnosti bo treba odpraviti.

Desničarske zemljoradnike je organiziral dr. Somodlaka in je tako zemljoradnike razdvojil. To je bil bržkone tudi vzrok, da so radikali imenovali dr. Smodlaka za poslanika pri Vatikanu.

Levičarskih zemljoradnikov je nekaj na otokih Brač, Hvar, in Vis. Oni prav pridno delajo, toda močnih osebnosti ni med njimi.

Dobro urejevan list je "Novo doba," ki na piše danes za radikale. Urejuje ga g. V. Kisič iz Dubrovnika. Skupina ljudi, ki jo imenujejo Spličani "stol modrijanov," daje ton listu. Ko bo začela izhajati "Hrvatska Riječ," bo "Novo doba" mnogo izgubila.

"Orjuna" pa je postala kulturna organizacija jugoslavenskih nacionalistov, odkar je prevzel njeno predsedstvo inteligentni, toda nestalni dr. Leontič. Za enkrat je "Orjuna" kot političen faktor brez pomena.

O Hrvatski pučki stranki pa bom poročal v prihodnjem pismu kaj več.

Svoje življenje je tvegaval ognjegasec Charles Hettinger, ko je ob priliki ognja na 1238 East 76 cesti v Chicagi rešil iz goreče hiše nekega bolnika z imenom Nicholas Pasquale, kateri mu pa je na potu v bolnišnico umrl v naročju.

J.KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. I.A. KLIČAVNIC IN STEKLA.

Naiboliše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zuna in znotraj, pokladam stenske papir.

MALI OGLASI.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim!

Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE

Prevažajo pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

ANDREW BATTISTIG
General Contractor

and Builder

1901 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.

Phone Roosevelt 8766.

Prevzamem vsakovrstno zidarsko delo. Zidam nove hiše in stare popravilam, kakor tudi vsa druga stavbinska dela. Vsem se toplo priporočam.

(4—15.)

MARY SLUGA
IZUČENA BABICA

1858 — West 22nd Street.

Phone:
Canal 5793

Se priporoča Slovenkam zlasti Prekmurjskim Slovenkam za pomoč pri poro-dih.

NAZNANILO!

Rojakom Slovencem naznanjam, da sem prišel na svojo roko mizarsko in tesarsko obrt. Sprejemam nova, kakor tudi dela za popravilo. Barvam hiše znotraj in odzunaj. Varinšam in vsa druga dela spadajoča v to obrt.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

FRANK MARLEY

2300 — So. Hoyne Ave.
CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2115.

DR. J. V. ŽUPNIK
Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.

Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

— Praviš, da si katoličan, in da ti je vera sveta; če je to res, potem priporočaj in širi katoliški časopisje, ki se za sv. vero bori.